

Domov > Mreža Usposabljanja, Pravosodne Mreže In Agencije > Portugal

Začetno usposabljanje sodnikov in tožilcev v Evropski uniji

Vsebino zagotavlja

Portugalska

Portugalska

Splošni opis

Začetno usposabljanje za sodnike (splošna sodišča ter upravna in davčna sodišča) in državne tožilce zagotavlja nacionalna institucija, tj. center za pravosodne študije (CEJ). Je edina institucija s to nalogo. Med drugim je CEJ odgovoren tudi za spodbujanje pravnega in pravosodnega usposabljanja, namenjenega odvetnikom, pravnim svetovalcem in zastopnikom iz drugih sektorjev poklicnega pravosodja.

Začetno usposabljanje vključuje dve kategoriji udeležencev: udeležence, ki bodo postali sodniki ali tožilci splošnih sodišč, in udeležence, ki bodo postali sodniki upravnih in davčnih sodišč. Zaposlitev v teh dveh kategorijah se razlikuje po vsebini in postopku, vendar natečaji na splošno potekajo istočasno.

Udeleženci usposabljanja se imenujejo *auditores de justiça*.

Začetno usposabljanje je obvezno.

Obvezna udeležba tega usposabljanja je določena s predpisi iz statotov za sodnike (glej člen 40, točka (d), statuta sodnikov (*Estatuto dos Magistrados Judiciais* – EMJ)) in državne tožilce (glej člen 146, točka (d), statuta državnih tožilcev (*Estatuto do Ministério Público* – EMP)). V obeh pravnih besedilih je navedeno, da je uspešna udeležba na tečajih usposabljanja ali pripravništvihih pogoj za vstop v sodstvo ali državno tožilstvo.

CEJ je od svoje ustanovitve leta 1979 usposobil že 4 891 sodnikov in tožilcev. Trenutno je v začetni fazi (prvo leto) usposabljanja, ki traja skoraj tri leta, 135 udeležencev (40 sodnikov in 65 državnih tožilcev za splošna sodišča ter 30 sodnikov za upravna in davčna sodišča). Podobno število udeležencev je zdaj v drugi fazi.

Trenutno potekata dva natečaja za sprejem približno 130 udeležencev usposabljanja v CEJ (*auditores de justiça*). Natečaji so namenjeni sodnikom in državnim tožilcem splošnih sodišč ter sodnikom upravnih in davčnih sodišč.

Dostop do začetnega usposabljanja

Usposabljanje sodnikov in državnih tožilcev poteka prek javnega razpisa, objavljenega v uradnem listu (*Diário da República*), in vključuje različne metode izbire.

Javni razpis objavi direktor CEJ. Njegov namen je zapolniti prosta delovna mesta na splošnih sodiščih (sodniki in državni tožilci) ali prosta delovna mesta za sodnike na upravnih in davčnih sodiščih.

Zainteresirani se lahko prijavijo na dva načina:

z izkazovanjem akademske usposobljenosti – kandidat ima diplomu iz prava pet let ali manj, če jo v tem primeru dopolnjuje magisterij ali doktorat s področja prava, pridobljen na portugalski univerzi, ali enakovredne visokošolske diplome, priznane na Portugalskem (člen 5, točka (b), zakona št. 2/2008 z dne 14. januarja v povezavi s členom 40, točka (c), statuta sodnikov (*Estatuto dos Magistrados Judiciais* – EMJ) in členom 146, točka (c), statuta državnih tožilcev (*Estatuto do Ministério Público* – EMP));

z izkazovanjem poklicnih izkušenj – kandidat izpolnjuje zahtevo po akademski izobrazbi in ima poklicne izkušnje na področju forenzike ali drugih sorodnih področjih, povezanih z opravljanjem nalog sodnika, ki dejansko obsegajo najmanj pet let.

Poleg tega mora kandidat za sodelovanje na natečaju:

- biti portugalski državljan ali državljan portugalsko govorečih držav s stalnim prebivališčem na Portugalskem, ki mu je priznana pravica do opravljanja nalog sodnika v skladu z zakonom in pod pogoji vzajemnosti,
- izpolnjevati druge splošne zahteve za opravljanje javnih funkcij.

Na natečajih za zapolnitev prostih delovnih mest na splošnih sodiščih je za vsak položaj (v sodstvu in državnem tožilstvu) za vsakega od obeh načinov sprejema rezervirana 25-odstotna kvota za sprejem.

Na natečaju za zapolnitev prostih delovnih mest za sodnike upravnih in davčnih sodišč je za vsakega od obeh načinov sprejema rezervirana 25-odstotna kvota za sprejem.

Kandidati so izbrani po naslednjih metodah, od katerih so vse izločilne:

- pisno preverjanje,
- ustno preverjanje,
- izbirni psihološki izpit.

Oblika in vsebina začetnega usposabljanja

Začetno usposabljanje sodnikov (sodnikov in državnih tožilcev) za vsa sodišča obsega teoretično in praktično usposabljanje, organizirano v dveh zaporednih ciklih, ter pripravništvo (*estágio*).

Prvi cikel teoretičnega in praktičnega usposabljanja poteka na sedežu CEJ in ne vpliva na kratkotrajna vmesna pripravništva na sodiščih. Ta cikel se začne 15. septembra po sprejemnem izpitu in konča 15. julija naslednjega leta.

Drugi cikel teoretičnega in praktičnega usposabljanja poteka na sodiščih v okviru izbranega poklica (sodniki ali državni tožilci), za državne tožilce pa tudi na oddelkih tožilstva. Začne se 1. septembra po koncu prvega cikla in konča 15. julija naslednjega leta.

Pripravništvo (*estágio*) prav tako poteka na sodiščih v okviru izbranega pravosodnega področja. Začne se 1. septembra po koncu drugega cikla in konča 15. julija naslednjega leta.

Te časovne okvire je mogoče spremeniti z zakonom in jih je včasih treba prilagoditi nujnim potrebam.

Temeljni cilj teoretičnega in praktičnega usposabljanja je udeležencem zagotoviti razvoj kakovosti in pridobivanje tehničnih spretnosti za opravljanje funkcije sodnika na splošnih sodiščih, upravnih in davčnih sodiščih ter funkcije državnega tožilca.

Dejavnosti usposabljanja CEJ v prvem ciklu potekajo v CEJ, izvajajo pa jih predavatelji s področja civilnega, kazenskega, delovnega, družinskega, upravnega in davčnega prava ter zunanji izvajalci.

Dejavnosti začetnega usposabljanja se razvijajo v skladu s študijskim načrtom, ki ga vnaprej pripravi direktor, odobriti pa ga mora pedagoški svet CEJ. Ta svet, ki mu predseduje direktor CEJ, sestavljajo predstavniki višjih sodnih svetov, državnega tožilstva ter predavatelji CEJ, odvetniške zbornice in parlamenta. Ena od njegovih glavnih pristojnosti je odobritev študijskega načrta za teoretično in praktično usposabljanje.

V teoretičnih in praktičnih fazah je usposabljanje podprto s spletno platformo za e-učenje (Moodle), prek katere se upravljajo vsa dokumentacija in eseji usposabljanja.

Študijski načrt zajema:

- *splošno usposabljanje* (temeljne pravice in ustavno pravo; etika in deontologija; pravosodna organizacija; metodologija in pravni jezik; informacijske in komunikacijske tehnologije; sodna praksa Evropskega

sodišča za človekove pravice (ESČP) in Sodišča Evropske unije na področju temeljnih pravic; organizacija in metode upravljanja zadev; tuji jeziki (pravni pristop, izbrani jezik je angleščina));

- *specializirano usposabljanje* (evropsko in mednarodno pravo; konkurenčno pravo; računovodstvo in upravljanje; forenzična psihologija in forenzična sociologija; okoljsko in mestno pravo; volilno pravo; javno naročanje; nepogodbena odgovornost države, za udeležence usposabljanja na upravnih in davčnih sodiščih pa materialno in postopkovno upravno pravo; forenzična medicina; upravljanje kazenskih preiskav in poizvedb) ter
- *poklicno usposabljanje* na splošnih sodiščih (civilno in gospodarsko pravo ter civilni postopek; kazensko pravo in kazenski postopek; družinsko in otroško pravo ter delovno pravo) ter na upravnih in davčnih sodiščih (upravni zakon in upravni postopek; davčni zakon in davčni postopek; civilno pravo in civilni postopek).

Tečaji in dejavnosti usposabljanja se izvajajo v delovnih skupinah (približno 15 udeležencev na skupino) v skladu z naslednjo metodologijo:

- razprava o zadevi,
- razprava o sodni praksi,
- predstavitve udeležencev usposabljanja,
- simulacije sojenj,
- študijski obiski (npr. vrhovna sodišča, generalno državno tožilstvo, zapori, policijske uprave, rejniške ustanove itd.),
- raziskovalne dejavnosti,
- konference in delavnice ter
- „vmesno“ pripravništvo, ki traja do štiri tedne (na sodiščih).

Dejavnosti usposabljanja v drugem ciklu in v fazi pripravništva na sodiščih izvajajo regionalni koordinatorji sodstva, državno tožilstvo in upravna in davčna sodišča ter sodniki, ki zagotavljajo usposabljanje v pravosodju, tožilstvu ter na upravnih in davčnih sodiščih.

Zaključek začetnega usposabljanja in postopka pridobivanja kvalifikacij

Udeleženci usposabljanja se v CEJ vpišejo glede na rezultat sprejemnih izpitov.

Ta seznam z razvrstitvami ocen se uporablja le kot odločilni dejavnik pri dodelitvi ocen ob koncu prve in druge faze (člen 47, odstavek 1, 1. del, in člen 57, odstavek 2, [zakona št. 2/2008 z dne 14. januarja](#) (prečiščena različica)).

Ocenjevanje udeležencev usposabljanja opravi CEJ. Izvede se v skladu z globalnim ocenjevalnim modelom, pri čemer se upoštevajo:

- uspešnost v prvi in drugi fazi obdobja usposabljanja,
- vse opravljeno delo,
- uspešnost udeležencev,
- razvoj dejavnosti usposabljanja.

Končna ocena drugega cikla je ponderirana, pri čemer predstavlja ocena prvega cikla 40 %, ocena drugega cikla pa 60 % končne ocene.

Udeležence usposabljanja z vsaj desetimi od 20 točk zadevni višji svet imenuje za sodnike pripravnike (*juiz estagiário*) ali državne tožilce pripravnike (*procurador da República estagiário*). Dobijo poklicni status sodnika ali tožilca z ustreznimi pravicami in dolžnostmi, vendar jim pri tem procesu pomaga mentor.

Zadnja posodobitev: 02/06/2026

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

